

Протокол №3/2025

засідання Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Березівській районній державній адміністрації

м. Березівка

“18” червня 2025 року

Дата проведення: 18 червня 2025 року

Час проведення: 13:00 год.

Місце проведення: мала зала засідань

Присутні: члени Координаційної ради (за списком)

Присутні від громадськості:

- Надія Посмітна, голова Березівської ООПОНУ, заступник голови Координаційної ради.

Порядок денний:

1. Створення координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності, розроблення і затвердження місцевих цільових програм в громадах району.

Доповідач: Ольга Гаврилюк, секретар Координаційної ради, начальник відділу освіти, культури, спорту та охорони здоров'я районної військової адміністрації.

2. Проведення заходів та реалізація проєктів, спрямованих на утвердження сімейних цінностей та активне залучення сім'ї до формування української національної та громадянської ідентичності.

Доповідач: Олена Болотенко, голова Координаційної ради, заступник начальника районної військової адміністрації.

3. Про заходи до Дня Конституції України, дня Української державності, Дня Державного прапора та Дня Незалежності України, Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.

Доповідач: Катерина Павленко, директор КЗ «Березівська міська публічна бібліотека», член Координаційної ради

4. Впровадження інтерактивних методів національно-патріотичного, військово-патріотичного виховання та громадянської освіти.

Доповідач: Ольга Гаврилюк, секретар Координаційної ради, начальник відділу освіти, культури, спорту та охорони здоров'я районної військової адміністрації.

5. Поширення та інформування українського суспільства (жителі громади, учні та вчителі) про культурну спадщину та культурні цінності України (поширення інформаційних матеріалів на веб ресурсах).

Доповідач: Наталя Ткаченко, головний спеціаліст відділу освіти, культури, спорту та охорони здоров'я районної державної (військової) адміністрації

6. Про зміну та виключення членів координаційної ради.

Доповідач: Ольга Гаврилюк, секретар Координаційної ради, начальник відділу освіти, культури, спорту та охорони здоров'я районної військової адміністрації.

Регламент роботи

Доповідь	до 10 хв.
Виступи	до 5 хв.
Обговорення	до 5 хв.

1. Створення координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності, розроблення і затвердження місцевих цільових програм в громадах району.

Доповідач: Ольга Гаврилюк, секретар Координаційної ради, начальник відділу освіти, культури, спорту та охорони здоров'я районної військової адміністрації.

СЛУХАЛИ: Ольгу Гаврилюк, яка доповіла, що в умовах російської агресії та інформаційного тиску питання збереження й утвердження української національної та громадянської ідентичності набувають особливого значення. Одним із ключових інструментів для цього на місцевому рівні є створення координаційних рад при органах місцевого самоврядування та реалізація програм, що спрямовані на розвиток української культури, мови, історичної пам'яті та активної громадянської позиції.

Ознайомила з нормативно-правовою основою:

Закон України «Про місцеве самоврядування». Закон України № 2834-IX (від 13.12.2022) — «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»

Стаття 2 встановлює, що до засновників закладів, які утверджують національну ідентичність, можуть входити органи місцевого самоврядування ([Закон України][1]).

Стаття 5 деталізує правовий статус таких закладів, зокрема їхню діяльність у формі національно- та військово-патріотичного виховання, громадянської освіти тощо ([Закон України][1]).

Внесені доповнення до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а саме до статті 32. До назв додано формулювання: «утвердження української національної та громадянської ідентичності»; а також включено новий підпункт 11: «сприяння утвердженню української національної та громадянської ідентичності, створення умов для національно-патріотичного, військово-патріотичного виховання та громадянської освіти» ([ZakonOnline][2]).

Укази Президента та постанови Кабінету Міністрів щодо формування політики національної єдності.

Розпорядження та рішення голів громад як механізм реалізації державної політики на локальному рівні.

Пояснила, що створення координаційних рад формуються рішенням або розпорядженням голови громади чи району. До складу рад залучаються представники органів влади, закладів освіти, культури, громадських організацій, духовенства та молодіжних активістів.

Основними завданнями рад є популяризація української мови; підтримка національних традицій і свят; організація заходів до визначних історичних дат; формування проектів програм і контроль за їх виконанням.

Навела приклади програм у громадах

Програми підтримки вивчення української мови (мовні клуби, курси для дорослих).

Освітні й виховні заходи для школярів (конкурси, фестивалі, краєзнавчі гуртки).

Програми збереження культурної спадщини та розвитку туристичного потенціалу громади.

Ініціативи, пов'язані з військово-патріотичним вихованням і підтримкою ЗСУ.

Наголосила, що координаційні ради координують співпрацю між владою та громадою, допомагають формувати спільне бачення розвитку громади на основі українських цінностей, стають майданчиком для діалогу між різними соціальними групами.

Створення координаційних рад і затвердження програми є важливим кроком у посиленні національної та громадянської ідентичності на місцевому рівні. Завдяки їх діяльності громади мають отримати інструменти для консолідації, розвитку культури та протидії інформаційним і ідеологічним загрозам.

ВИРІШИЛИ: взяти до відома та створити координаційні ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності, розробити і затвердити місцеві цільові програми в громадах району.

2. Проведення заходів та реалізація проєктів, спрямованих на утвердження сімейних цінностей та активне залучення сім'ї до формування української національної та громадянської ідентичності.

Доповідач: Наталія Удовиченко, начальник служби у справах дітей районної державної (військової) адміністрації, член Координаційної ради.

СЛУХАЛИ: Наталію Удовиченко, яка зазначила, що проведення заходів та реалізація проєктів, спрямованих на утвердження сімейних цінностей та активне залучення сім'ї до формування української національної та громадянської ідентичності служить зміцненню громадянського суспільства Березівського району, сприяє відповідальному ставленню громадян до своїх громадянських обов'язків, їх активній участі у суспільному житті, а також усвідомлення того, що носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні є український народ, який разом та в особі кожного громадянина відповідальний за майбутнє України.

Сім'я здавна вважалася головною цінністю українського народу. У родині людина засвоює моральні норми, культуру спілкування, любов до праці та Батьківщини. Саме через сімейні традиції передаються духовні надбання та народна мудрість. У сучасних умовах особливого значення набуває активне залучення сім'ї до виховання дітей як громадян України та носіїв національної ідентичності.

Для утвердження сімейних цінностей як основи громадянського виховання в районі проводилися родинні свята («День матері», «День батька», «Родинне дерево»), вшанування сімейних традицій через тематичні класні години, конкурси сімейних історій, виставки сімейних реліквій, сприяли поширенню ідей взаємоповаги, рівноправ'я та підтримки у родині.

Реалізовувалися проєкти, спрямовані на збереження національної пам'яті та культури, а саме «Родовід моєї сім'ї» – створення генеалогічних дерев, що демонструють історичну тяглість українського роду, «Кухня моєї бабусі» – кулінарні майстер-класи, де сім'ї діляться рецептами традиційних українських страв, «Сімейна скриня» – збір та презентація народних пісень, колядок, вишиванок, казок, що зберігаються у родині.

Залучали сім'ї до громадянського виховання за допомогою волонтерських та благодійних ініціатив за участю дітей та батьків (плетіння маскувальних сіток, збір допомоги військовим), спільних екскурсій та походів до музеїв, історичних місць України, проведення родинних спортивних змагань «Мама, тато, я – спортивна сім'я», що формують командний дух та активну життєву позицію.

Для формування громадянської ідентичності через єдність поколінь запропонувала організовувати і далі зустрічі з захисниками України, героями-земляками; створити сімейний міні-проєкт «Моя сім'я у житті громади»: залучати дітей і батьків до спільної участі у патріотичних акціях (вшанування пам'ятних дат, днів Незалежності, Соборності).

Сім'я – це головний вихователь любові до Батьківщини. Коли батьки й діти разом беруть участь у заходах, спрямованих на збереження традицій та утвердження національних

цінностей, тоді формується справжня українська ідентичність. Саме через родину народ виховує майбутнє покоління, здатне бути гідними громадянами своєї держави.

ВИРІШИЛИ: взяти до відома та сприяти проведенню заходів та реалізації проєктів, спрямованих на утвердження сімейних цінностей та активне залучення сім'ї до формування української національної та громадянської ідентичності, розуміння їх важливості для становлення держави, державної мови як національної цінності та важливого атрибута національної та громадянської ідентичності.

3. Про заходи до Дня Конституції України, дня Української державності, Дня Державного прапора та Дня Незалежності України, Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.

Доповідач: Катерина Павленко, член Координаційної ради, директор КЗ «Березівська міська публічна бібліотека».

СЛУХАЛИ: Катерину Павленко, яка доповіла, що національні свята та пам'ятні дати є важливими орієнтирами у формуванні української національної та громадянської ідентичності. Вони утверджують почуття патріотизму, нагадують про цінність свободи та суверенності, віддають належну шану захисникам України.

Запропонувала День Конституції України (28 червня) провести у вигляді урочистих зборів, лекцій та дискусій про значення Основного закону; інтерактивних квестів для молоді «Стежками Конституції». У День Української Державності (28 липня) вшанувати пам'ять князя Володимира Великого та подій Київської Русі як джерела державності, провести виставки «Українська державність у символах і фактах» та круглі столи: «Витоки нашої держави — підґрунтя сучасної незалежності». До Дня Державного прапора України (23 серпня) почати з урочистого підняття Державного прапора на центральних площах громад, можливе проведення флешмобу та акції «Єдиний прапор — єдина країна», організувати виставки дитячих малюнків і творчих робіт «Мій прапор — моя гордість». В День Незалежності України (24 серпня) можливо провести урочисті концерти, святкові ходи та виступи дитячих колективів, фестивалі української культури: вишиванкові марші, кулінарні свята, конкурси народної пісні. У бібліотеках створити виставки документів, світлин та мистецьких робіт про боротьбу за незалежність. День пам'яті захисників України (29 серпня) почати із загальнонаціональної хвилини мовчання, покладання квітів до меморіалів та могил полеглих воїнів, організувати зустрічі молоді з ветеранами та родинами загиблих Героїв, створити відеопроєкти й документальні виставки «Життя, віддані за Україну».

Комплексне проведення цих заходів сприяє єднанню суспільства, вихованню почуття гордості за державу та глибокої шани до тих, хто боронив і боронить її сьогодні. Кожне свято і пам'ятна дата не лише нагадують про історичний шлях України, а й утверджують нашу національну і громадянську ідентичність.

ВИРІШИЛИ: розглянути та надати пропозиції до 25 червня 2025 року для проведення заходів: Дня Конституції України, дня Української державності, Дня Державного прапора та Дня Незалежності України, Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.

4. Впровадження інтерактивних методів національно-патріотичного, військово-патріотичного виховання та громадянської освіти.

Доповідач: Ольга Гаврилюк, секретар Координаційної ради, начальник відділу освіти, культури, спорту та охорони здоров'я районної військової адміністрації.

СЛУХАЛИ: Ольгу Гаврилюк, яка зосередила увагу присутніх на тому, що сучасні виклики вимагають нових підходів до виховання молоді. Традиційні форми роботи важливі, проте саме інтерактивні методи дозволяють активізувати учнів, заохотити до співпраці, формувати власну громадянську позицію та відчуття причетності до розбудови України.

Інтерактивні методи національно-патріотичного виховання: проєктна діяльність: створення учнями міні-досліджень («Моя родина в історії України», «Українські символи в нашій громаді»); краєзнавчі квести та екскурсії: пошукові ігри з QR-кодами, тематичні маршрути «Місцями героїв рідного краю»; медіа-творчість: створення шкільних відеороликів, подкастів, інтерв'ю зі старшими поколіннями. Інтерактивні форми військово-патріотичного виховання: військово-спортивні ігри («Джура», «Сокіл»): розвиток командного духу, лідерства, знання історії війська; тренінги з домедичної допомоги, тактичної підготовки у партнерстві з ветеранами та представниками ЗСУ; історичні реконструкції та рольові ігри: відтворення подій визвольних змагань чи сучасної боротьби за незалежність. Інтерактивні методи громадянської освіти: дебати та дискусійні клуби: формування вміння аргументувати власну позицію, слухати опонента; моделювання діяльності органів влади та місцевого самоврядування: учнівські парламентські засідання, «молодіжні ради»; онлайн-платформи і симуляційні ігри: використання цифрових інструментів для вивчення Конституції, прав людини, демократичних процесів. Роль партнерств у впровадженні інтерактивних методів: співпраця закладів освіти з громадськими організаціями, музеями, культурними центрами; залучення ветеранів, волонтерів, представників громад для проведення занять; використання сучасних технологій (AR/VR, інтерактивні дошки, онлайн-квести).

Впровадження таких інтерактивних методів — це шлях від пасивного засвоєння знань до активної участі молоді у творенні власного майбутнього. Вони формують покоління свідомих громадян і патріотів, готових захищати та розбудовувати незалежну Україну.

ВИРІШИЛИ: взяти до відома та виконання.

5. Поширення та інформування українського суспільства (жителі громади, учні та вчителі) про культурну спадщину та культурні цінності України (поширення інформаційних матеріалів на веб ресурсах).

Доповідач: Ольга Гаврилюк, секретар Координаційної ради, начальник відділу освіти, культури, спорту та охорони здоров'я районної військової адміністрації.

СЛУХАЛИ: Ольгу Гаврилюк, яка зауважила, що потрібно детальніше поширювати та інформувати українське суспільство (жителів громад, учнів та вчителів) про культурну спадщину та культурні цінності України. Адже культурна спадщина України — це не лише пам'ятки архітектури, музеї та літературні твори, а й традиції, звичаї, народні ремесла, усна народна творчість. В умовах інформаційного суспільства особливого значення набуває популяризація цих надбань через цифрові ресурси, що дозволяє охоплювати ширшу аудиторію та залучати молодь.

Значення інформування суспільства про культурні цінності – це формування національної та громадянської ідентичності; протидія інформаційним впливам, які намагаються применшити чи спотворити українську культуру; виховання у молоді почуття гордості за спадщину та відповідальності за її збереження. Основними напрями поширення інформації є вебсайти органів місцевого самоврядування та закладів освіти: створення розділів, присвячених історії громади, культурним подіям, творчим особистостям; соціальні мережі: регулярні публікації про національні свята, традиції, історичні постаті, народні ремесла з візуальним та відео-супроводом; освітні онлайн-платформи: інтерактивні матеріали для учнів і вчителів (тести, відеоуроки, віртуальні тури); віртуальні екскурсії: оцифрування музейних експонатів, пам'яток архітектури, презентації місцевих об'єктів культурної спадщини. Використання цікавих форм роботи з різними групами. Наприклад, для учнів: онлайн-квести, відеоісторії, подкасти «Культура у 5 хвилин», освітні блоги; для вчителів: методичні матеріали у відкритому доступі, вебінари з інтеграції культурологічних тем у навчальний процес; для громади: створення локальних онлайн-хронік «Культурне життя громади», фото- та відеоархівів, електронних бібліотек.

Звернула увагу присутніх на те, що цифрові інструменти дозволяють зробити українську культуру ближчою, доступнішою й сучаснішою. Системне поширення інформаційних матеріалів у мережі сприятиме зростанню національної свідомості, утвердженню громадянської ідентичності та посиленню культурної єдності українського суспільства.

ВИРІШИЛИ: взяти до відома та поширювати інформаційні матеріали на веб ресурсах.

6. Про зміну та виключення членів координаційної ради.

Доповідач: Ольга Гаврилюк, секретар Координаційної ради, начальник відділу освіти, культури, спорту та охорони здоров'я районної військової адміністрації.

СЛУХАЛИ: Ольгу Гаврилюк, яка звернула увагу на питання зміни та виключення окремих членів координаційної ради у зв'язку з кадровими змінами та закінченням ЗЗСО. Оскільки це природний і необхідний процес, адже обставини змінюються, і ми повинні забезпечити безперервність та ефективність нашої спільної роботи.

Подякувала тим членам ради, які завершують свою діяльність. Їхній внесок у справу утвердження української національної та громадянської ідентичності є важливим і цінним.

Наголосила на необхідності оновлення складу ради новими активними учасниками — людьми із сучасним досвідом, свіжими ідеями та бажанням працювати задля спільної мети.

Запропонувала підтримати підготовлені пропозиції й ухвалити відповідне рішення. Це стане запорукою подальшого розвитку та результативності нашої ради.

ВИРІШИЛИ: погодити заміну у зв'язку зі зміною посади Плавницького Валерія на Карастан Валерія, Черненко Тетяну на Коноваленка Дмитра та у зв'язку із закінченням ЗЗСО Чобар Анну, Дзюняка Олександра на Карокошу Вікторію і Вітвіцьку Кіру.

Голова координаційної ради

Олена БОЛОТЕНКО

Секретар координаційної ради

Ольга ГАВРИЛЮК